

V boj proti slabemu čtivu!

Zadnje tedne zopet poplavlja Slovenijo čtivo, ki ga ni mogoče priporočati. Od vseh strani dobivamo pritožbe zoper to početje. Vse pritožbe pa ne bodo nič zalegle, ako se ne vrže na trg protisredstvo. Za cenejši denar kaj boljšešega dati — to edino sredstvo bo zastavilo poplavo tega čtiva.

Opozarjamo vso slovensko javnost na tako sredstvo, ki je že na razpolago: **tednik »Nedelja«**. Na 16 straneh, ki so večje od oblike znanih romanov, z lepo naslovno sliko izhaja »Nedelja« vsak četrtek in prinaša poleg nedeljskega nabožnega čtiva tudi lepo povest in razne zanimivosti. **Dostavljena na dom ali po pošti stane mesečno le 2 Din. — Torej je večja, boljše vsebine in za polovico cenejša kot ti romani.** Posamezna številka stane 1 Din.

Zato zahtevajte povsod »Nedeljo«, v vsaki trafiki, kjer kupujete. Širite povsod »Nedeljo« — prijavite se ali nam

Uprava »Nedelje«, Maribor, Slomškov trg 20.

Novodobni Indijanec.

Bridko resničen je rek, ki se glasi: Kjerkoli je odmeval osvojitveni korak belega človeka, tamkaj so morali izginiti nekulturni — naravni narodi! Belo človeško pleme je zaneslo v novo odkrite kraje civilizacijo in z njo tudi pogubo potom šol, alkoholnih pijač in raznih bolezni.

Ako se je pa naravni človek uprl usiljeni civilizaciji, ga je beli brat prisilil v suženjstvo s strojno puško ali z bajonetom.

Vzglede iztrebljenja naravnih narodov bi lahko navedli zelo veliko, a hočemo tokrat omeniti le severoameriške Indijance.

Malokateri narod je pretrpel toliko preganjanj od strani belcev kakor Indijanci tekom 300 let. Nobeden narod ni bil izpodrinjen tako namenoma, ogoljufan in zdesetkovan kakor razna indijanska plemena po neizmerni Severni Ameriki.

V Združenih državah je bila ravno državna oblast ona sila, ki je takorekoč iztrebila in naravnost uničila čile, nadarjene in svobodoljubne Indijance.

Prvi so bili Holandci, ki so se spuštali iz odprtega morja v čolnih v reko Hudson River in prodirali naprej v notranjost indijanskih naselbin.

Ustanovitelj ameriškega mesta New York je bil Holanec Peter Sluyvesaut. Kupil je od Indijancev ozemlje, na kojem stoji danes ogromno mesto, za 20 dolarjev.

Z ustanovitvijo New Yorka in s prodiranjem Holancev po reki Hudson River so začeli načrtoma izpodrivati Indijance.

Evropejec ni držal nobene pogodbe, katero je sklenil z Indijancem, za mirne sklepe se ni zmenil, ker je smatral rdečkastega človeka za divjaka, katerega je treba iztrebiti potom nasilja.

Ubogi Indijanci so se po hudih odpo-

pošljite naslove onih, ki bi bili pripravljeni proti primerni nagradi razprodajati »Nedeljo« ob nedeljah pred cerkvami.

Za novo leto bo »Nedelja« preurejena, da bo splošno ugajala in bo vsak teden izplačevala nagrado naročnikom. — Za agitatorje razpisuje sledeče nagrade:

1. Za tri nove naročnike, ki so plačali vsaj za pol leta (Din 12) dobi vsak agitator lepo vezano knjigo: Sv. Evangeliji.

2. Za pet novih naročnikov, ki so plačali vsaj polletno (Din 12) dobi vsak agitator veliko Slomškovo sliko, ki si cer stane Din 25.

Vsak agitator pa mora prijaviti, koga je dobil in ko naročniki plačajo, dobi agitator obljubljeno darilo.

»Nedelja« se naroča in vse dopise je pošiljati na naslov:

Uprava »Nedelje«, Maribor, Slomškov trg 20.

rih ter bojih umaknili v notranjost dežele za reki Ohio in Mississippi.

Izza pravkar omenjenega pribežališča sta jih pregnala še dalje proti severu alkohol in jetika.

Konečno so jim odkazale Združene države posebne pokrajine — takozvane rezervacije, kjer so smela indijanska plemena prosto bivati, se gibati ter razvijati.

Še le pred dobrimi 30 leti se je spomnil tolikanj moderni beli Amerikanec, da se bile pokrajine sedanjih Združenih držav skozi tisočletja last rdečega plemena. Uvidel je vnebovpijoče krivice, s katerimi je zaslužila in pomorila Evropa Indijance in nekako 30 let je od tega, ko uživa severoameriški Indijanec prostost in je enakopraven z belokozcem.

Zopet vrnjeno svobodo so indijanska plemena lepo izrabila in danes najdemo po vseh mestih Amerike Indijance kot delavce, poljedelce, zdravnike, odvetnike, uradnike, trgovce, duhovnike, umetnike na odru ter v filmu, knjigovodje, strojnike in vojake.

V rezervacijah, ki so bile nekoč nakazane Indijancem za bivališča, so danes odkrili petrolejske vrelce, ki so vredni milijone in milijone dolarjev.

Koliko Indijancev je postalo kar čez noč milijonarjev, ker so prodali posest raznim petrolejskim družbam. Indijanski milijonarski bogataši nalagajo svoje premoženje v izobrazbo in modernizacijo svojih rdečkastih sobratov.

*

Odkod ribje olje?

Današnji svet bije boj proti jetiki in slabokrvnosti. Lek zoper omenjeno dvojno nadlogo mu nudi zdravnik potom zavživanja ribjega olja. Slabotni mestni otroci se razvijajo večkrat le z vsestransko zdravilnim ribjim oljem. Tudi za podeželane, ki se gibljejo ter živijo v svežem ter zdravem zraku, ne bo odveč, ako jim razložim, odkod je

prav za prav tolikanj rabljeno ter priporočano ribje olje.

Svetovnemu ribiškemu svetu je znana morska obal ob Norveški. Ribiči poznajo morska pristanišča, ki se imenujejo »Lofoten«.

Vsako leto meseca januarja romajo tod mimo neizmerne procesije ribe, koje nazivajo Norvežani »Drosch«. Od Norveške se rijejo dalje po morju do ruskega Severnega morja.

Od januarja vsacega leta do začetka aprila se zbere v pristaniščih Lofoten na 15 do 20 tisoč najbolj izurjenih ribičev z motornimi čolni, jadernicami in manjšimi ladjicami. Vse te množice izšolanih ribičev se pomikajo na raznih morskih vozilih z velikimi mrežami za procesijami rib, ki se od januarja do aprila drstijo (oplojujejo in ležejo neizmerne količine jajčec). Ribja procesija je široka na stotine metrov, globoka več metrov, leže jajčeca v globlini 50 metrov in nadaljuje svojo pot 5 do 6 tednov.

Najmanjši ribiški čoln ujame dnevno po 500 komadov rib različne velikosti.

Ko potegnejo ribe z mrežo iz morja v čoln, se začne takoj snaženje. Eden odreže glavo in jo vrže v posebno posodo. Drugi razpara ribi trebuh, tretji iztrebi čreva in jih požene nazaj v morje. Četrta se polasti najdragocenejšega — ribjih jeter.

Ko je priplul ali priveslal ribiški čoln v luk, obesijo iztrebljene in osoljene ribe na droge, da se na zraku posušijo. To je polenovka, ki prihaja v naše kraje in jo uživajo posebno po samostanih v 40 danskem postu pred Veliko nočjo.

Od »Drosch« ribe odrezane glave in iztrebljeno hrbenico zmeljejo v posebnih mlinih. Na ta način pridelana ribja moka je hrana za ptice v kletkah in eno najbolj iskanih gnojil.

Jetra od »Drosch« ribe pridejo takoj v posebne oljarne, kjer pridelujejo tolikanj priporočano ribje olje.

Statistično je dokazano, da dvignejo letno iz morja ob norveški obali štiri do šeststo milijonov komadov rib, katere prodajo kot polenovke, ribjo moko in zdravilno ribje olje.

Do 150 kmetskih domov

pogori vsako leto na ozemlju lavantinske škofije. Velika nesreča je to za našega kmeta. Težko najde dovolj pomoči v tej nesreči. V bodoče jo bo našel vsak, če bo celoleten naročnik »Slov. Gospodarja« pri svojem listu, ko v slučaju nesreče požara njegove stanovanjski hiše izplača Din 1000 podpore.

Najnovejše iz življenja mravelj.

Mravlje so že večkrat opisovali naši prirodoslovci. Imamo ravno Slovenci o mravlji od rajnega profesorja Erjavca sijajno razpravo.

Namen naslednjih vrst je, podati najnovejše o teh za čebelami najbolj marljivih živalcah.

Doslej je bilo znano, kako ljubijo mravlje čistočo v svojih bivališčih. — Vsak količjak prirodoslovec zna, kako znajo mravlje pogasiti gorečo svečo,